

zaterdag

10.03.2012

20.00 Concertzaal

19.15 Inleiding door

Steven De Belder

Cesena

Rosas & graindelavoix

CONCERTGEBOUW BRUGGE

Biografieën

Na haar studies aan de dansschool MUDRA en aan de New Yorkse Tisch School of the Arts creëert Anne Teresa De Keersmaeker (BE) in 1980 haar eerste choreografie *Asch*. De invloed van de Amerikaanse postmoderne dans blijkt duidelijk uit haar tweede productie. *Fase, four movements to the music of Steve Reich* (1982) zorgt voor een internationale doorbraak. In 1983 richt zij haar eigen gezelschap Rosas op. De groep debuteert met *Rosas danst Rosas*, een choreografie voor vier danseressen die samen met de muziek van Thierry De Mey en Peter Vermeersch tot stand komt. De relatie tussen dans en muziek wordt een constante in het werk van Anne Teresa De Keersmaeker. Ze werkt met componisten uit verschillende muziekperiodes. Tijdens de residentie van Rosas in de Munt (1992-2007) regisseerde de choreografe verschillende opera's. In 1995 richt ze samen met de Munt de dansschool P.A.R.T.S. (Performing Arts Research and Training Studios) op – MUDRA is immers in 1988 uit Brussel verdwenen. Vanaf eind jaren negentig begint Anne Teresa De Keersmaeker, veelal samen met haar zus Jolente, lid van Toneelspelersgezelschap STAN, een intens onderzoek naar de relatie tussen dans en tekst. In recent werk valt haar samenwerking met beeldende kunstenaars Ann Veronica Janssens en Michel François op, alsook haar liefde voor zang. In juli 2010 gaat *En Atendant*, een choreografie voor negen dansers met als muzikale component de middeleeuwse *Ars Subtilior*, in première op het Festival van Avignon. Een jaar later, in juli 2011, volgt de creatie van *Cesena* op hetzelfde festival, dit keer op de Cour d'Honneur van het Palais des Papes.

Björn Schmelzer (BE) studeerde etno-musicologie en antropologie. Hij richtte in 1999 het vocale ensemble *graindelavoix* op. Dit collectief voert gezangen uit 'met de korrel op de stem', 'met het grein in de keel'. De gezangen stammen uit de middeleeuwen of de renaissance, maar maken in vele gevallen in de mediterrane wereld nog altijd deel uit van een mondeling overgeleverd repertoire. Ze werden door de officiële geschiedenis niet gerecupereerd, maar bleven onhoorbaar voortleven op plaatsen die geografisch moeilijk te exploreren zijn, zoals op eilanden. Om klanken in kleuren om te zetten hanteert het ensemble stemtechnieken die gaan van eigen, door ervaring opgebouwde stemtimbres, tot oude vocale praktijken en versieringsstijlen zoals die gelezen kunnen worden in middeleeuwse traktaten of soms nog gehoord kunnen worden in gesloten gemeenschappen. Wat *graindelavoix* in oude muziek bezighoudt, is het verband tussen notatie en wat daaraan ontsnapt: het 'bovenbewuste' *savoir-faire* van de uitvoerder (ornamentatie, improvisatie, gestes).

Uitvoerders en programma

Anne Teresa De Keersmaeker, Björn Schmelzer: concept
Anne Teresa De Keersmaeker: choreografie
Björn Schmelzer: muzikale leiding
Olalla Alemán, Haider Al Timimi, Bostjan Antoncic, Aron Blom, Carlos Garbin, Marie Goudot, Lieven Gouwy, David Hernandez, Matej Kejzar, Mikael Marklund, Tomàs Maxé, Julien Monty, Chrysa Parkinson, Marius Peterson, Michael Pomero, Albert Riera, Gabriel Schenker, Yves Van Handenhove, Sandy Williams (Rosas & graindelavoix): creatie & dans
Ann Veronica Janssens: scenografie
Anne-Catherine Kunz: kostuums
Femke Gyselinck: repetitieleiding
Anne Van Aerschot: assistente van de artistieke directeur
Johan Penson: technische coördinatie
Vanessa Court: geluid
Jan Herinckx, Bert Van Dyck: techniek

met dank aan Simo Reynders, Johan Penson, Alexandre Fostier, Valérie Dewaele

coproductie: Rosas, Concertgebouw Brugge, De Munt | La Monnaie (Brussel), Festival d'Avignon, Théâtre de la Ville (Paris), Les Théâtres de la Ville de Luxembourg, Festival Oude Muziek Utrecht, Guimarães 2012, Steirischer Herbst (Graz) en deSingel (Antwerpen)

—

Ars Subtilior

Anoniem (Codex Chantilly)
Pictagore per dogmata / O Terra supplica / Rosa vernans

Philippot de Caserta (Codex Chantilly)
Espoir dont tu m'as fayt partir

Solage (Codex Chantilly)
Corps féminin

Solage (Codex Chantilly)
Fumeux fume

Philippot de Caserta (Codex Chantilly)
Par les bons Gédéon et Sanson

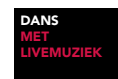
Anoniem (Messe De Toulouse)
Kyrie

Anoniem (Codex Chantilly)
Inter densas / Imbribuis irriguis

Galiot / Giangaleazzo Visconti (Codex Chantilly)
En attendant d'amer

Johannes Ciconia (Codex Mancini)
Le ray au soleyl

Jean Hanelle (Codex Torino J.II.9)
Hodie puer nascitur / Homo mortalis firmiter

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

Anne Teresa De Keersmaeker & Björn Schmelzer

Anne Teresa De Keersmaeker was vorig jaar op het Festival van Avignon te gast met *En Atendant*, een werk geïnspireerd door de *Ars Subtilior* (van componisten als Johannes Ciconia, Antonello da Caserta, Matteo da Perugia), een polyfone muziekstroming die aan het eind van de 14e eeuw haar opwachting maakte in Zuid-Frankrijk, Noord-Italië en Cyprus. Afgelopen zomer heeft ze haar nieuwe creatie, *Cesena*, voorgesteld op de Cour d'Honneur van het Palais des Papes. Voor deze creatie, die uit hetzelfde muzikale repertoire put, werkte ze samen met **Björn Schmelzer** en zijn ensemble *graindelavoix*.

Waarom hebt u ervoor gekozen u nogmaals te laten inspireren door de *Ars Subtilior*?

Anne Teresa De Keersmaeker: Om te beginnen vooral omdat het erg mooie muziek is. Tot *En Atendant* had ik nooit met muziek van voor Monteverdi gewerkt. Ik aarzelde omdat ik dacht dat het vooral gewijde muziek was, en daarvoor was ik beschroomd, gegeneerd. In feite was mijn vrees gebaseerd op een heel beperkte kennis van zaken. Toen men mij de *Ars Subtilior* heeft leren kennen, heb ik in vele opzichten een muziek ontdekt die zeer dicht bij mijn interesses staat: een complex contrapunt waarachter een geraffineerde expressie schuilgaat. Maar pas door er in *En Atendant* mee te werken heb ik ook ingezien hoe uitgebreid dit repertoire is en welke mogelijkheden het biedt. Voor deze creatie op de Cour d'Honneur wilde ik die muziek dus anders benaderen, namelijk door samen te werken met het vocale ensemble *graindelavoix* en niet door een beroep te doen op instrumenten.

Björn Schmelzer: We proberen de partituur niet al te rigide te benaderen, en laten ons niet intimideren door het prestige van deze oude kunst. Een zekere plasticiteit is perfect mogelijk, en zelfs wenselijk. In dit geval hebben

we gekozen voor een louter vocale bezetting, zonder instrumenten. Dat is een zeldzame benadering, want het wordt algemeen erkend dat de middenstemmen in de werken van de *Ars Subtilior* zo gesofisticeerd zijn dat ze onzingbaar zijn, en aan instrumenten moeten worden toevertrouwd. Persoonlijk betwijfel ik dat, en ik denk dat dit destijds niet het geval was. Maar mijn benadering is niet alleen historisch. Door het hele polyfone weefsel uitsluitend aan stemmen toe te vertrouwen, verplicht je die tot minutieuze articulatie en precisie, die ze fragiel maakt. Ze verwijzen op die manier naar onszelf, als de kwetsbare veruitwendiging van het lichaam. In die zin is het verband met de fysieke danswereld directer.

A.T.D.K.: De andere reden waarom ik nu terugkeer naar de *Ars Subtilior*, is dat ik gefascineerd ben door de historische context waarbinnen deze uiterst geraffineerde muziek ontstaan is. De 14e eeuw is een tijd van ingrijpende veranderingen. De wereldorde verbrokkelde en nieuwe ideeën zagen het daglicht. Het is bijvoorbeeld de eeuw van de uitvinding van het horloge, die de tijd kwantificeert. Op filosofisch gebied was het de dageraad van revolutionaire ideeën. Maar dat alles kreeg gestalte in een context van chaos en ellende: de pest, de Honderdjarige Oorlog, de transformatie van de feodale samenleving ...

B.S.: Bovendien waren figuren zoals Nicole Oresme de eersten die de begrippen 'dynamiek' en 'intensiteit' gingen conceptualiseren en meten. Dat merk je heel duidelijk bij het beluisteren van deze muziek. Het is niet overdreven om een verandering vast te stellen die vergelijkbaar is met die van de ontwikkeling van bewegende beelden in het begin van de 20e eeuw. Er ontwikkelde zich een lexicon om versnelling, affecten en chromatiek te beschrijven – wat allemaal nieuwe begrippen waren. Tegelijk borrelden

op intellectueel gebied het streven naar democratie en naar de herverdeling van de rijkdom op – wat allemaal pas duidelijk zichtbaar werd tijdens de renaissance.

Hebt u deze twee werken, *En Atendant* en deze nieuwe creatie *Cesena*, vanaf het begin als één geheel beschouwd?

A.T.D.K.: Toen Vincent Baudriller Rosas uitnodigde voor de editie 2010 van het Festival, was mijn eerste idee om de Cour d'Honneur te gebruiken. Ann Veronica Janssens (met wie ik had samengewerkt voor *Keeping Still* en *The Song*) kwam op het idee van een voorstelling in afwachting van het ochtendgloren. Maar om agendaredenen lukte dat toen niet. Met Michel François, die ook meewerkte aan *The Song*, hebben we toen een stuk uitgewerkt voor het Cloître des Célestins, als het eerste deel van een tweeluik. Destijds had ik het met Björn al over de manier waarop we verder gebruik konden maken van de *Ars Subtilior*, de muziek die verbonden is met het pauselijk hof en met Avignon. Op die manier sluit dit nieuwe stuk ook naadloos aan bij het vorige werk. Ik probeer voort te bouwen op de ervaring van *The Song*, een stuk dat ik in 2009 creëerde, op basis van stilte en mannelijke dansers, en met weinig middelen. In de creatie van dit jaar zijn er evenmin instrumenten op de scène te zien, alleen stemmen. Die interesse voor zang was al aanwezig in de vorige voorstellingen: *Keeping Still*, *The Song*, *3Abschied* ... Met Björn Schmelzer en de zangers van *graindelavoix* heb ik voor het eerst partners gevonden die het me mogelijk maken het gebruik van de stem op dezelfde manier te verkennen als we het gebruik van lichaamsbeweging benaderen. Op de scène zullen alle vertolkers dansen en zingen. We zullen proberen om dansers en zangers samen te brengen.

B.S.: Die 'fusie' wordt heel boeiend.

Complexiteit zit namelijk niet in een eenvoudige opeenstapeling van noten op papier. Deze muziek is daarentegen bestemd voor zangers die op het gehoor hebben leren zingen en die weten te improviseren op de zanglijnen. Het is vooral de kunst van het luisteren en van de flexibiliteit. Ik ontdek een volstrekt nieuwe wereld: dansers laten zingen, hen hun tonus laten volgen, eerder dan hen te dwingen zich te concentreren op de kwaliteit van hun stem. Dat toont me de weg naar nieuwe manieren om muziek te articuleren, net zoals die terug te vinden zijn in andere cultuurtradities. Matej Kejzar bijvoorbeeld, een Sloveense danser in het gezelschap, begon tijdens de repetities een soort ballade te zingen, modale muziek uit de streek waar hij opgroeide en die verbazend sterk leek op middeleeuwse muziek – maar met heel verfrissende intonaties. Een klassieke zanger had dat niet kunnen produceren, of toch niet op die manier.

A.T.D.K.: We werden naar de 14e eeuw teruggebracht, maar zonder enig besef van een 'historische reconstructie'. Meer alsof onze geschiedenis altijd al aanwezig is geweest in ons DNA.

Hoe hebt u de muziek gekozen die u op scène zult gebruiken?

A.T.D.K.: De muziek van *En Atendant* was afkomstig uit Noord-Italië. Ik wilde dat ze in deze nieuwe creatie nog nauwer verbonden was met de geschiedenis van Avignon, met het pauselijke schisma aan het eind van de 14e eeuw.

B.S.: We hebben vooral geput uit de bekende Codex Chantilly, een middeleeuws muzikaal handschrift dat meer dan honderd stukken bevat, en uit de enorme Codex van Cyprus, die meer dan driehonderd werken omvat. Cyprus stond in die tijd onder het gezag van de heren van Lusignan (Poitou). Deze keuze

steunt niet alleen op muzikale overwegingen, ook de teksten speelden een rol. Een tiental stukken vertelt bijna het hele verhaal van het Groot Westers Schisma. Het eerste gezongen stuk is bijvoorbeeld een anoniem politiek getint motet (*meerstemmige vocale compositie op Bijbelse, gewoonlijk Latijnse tekst, red.*) dat de terugkeer van paus Gregorius XI van Avignon naar Rome rechtvaardigt met genealogische en astrologische pseudo-argumenten. Verderop introduceert het prachtige lied *Le Ray au Soleil* van Johannes Ciconia het thema van het licht. Het is een meditatie over het blazoen van de Visconti's. Dat is een muzikale en wiskundige krachttoer, want drie stemmen met elk een andere snelheid zijn er over elkaar geweven! Het lied waarmee we de voorstelling afsluiten, is van de hand van Jean Hamelle, die afkomstig was uit Kamerijk, maar aan het Lusignanhof werkte. Hij verbindt oost met west, de opkomende zon met de ondergaande. Dit stuk verweeft twee verschillende Latijnse teksten met elkaar, tot die met elkaar versmelten. De ene beweent onze sterfelijke conditie, en is een nachtelijke tekst. De andere bespeurt in de mens de vonk die in geen ander levend wezen schuilt en die hem eeuwig maakt: de 'splendor' of 'schittering'. De tekst zit vol licht. Deze brug tussen oost en west, de combinatie van dag en nacht, zijn thema's die in mijn ogen vooruitwijzen naar de Europese renaissance.

Een van de bijzonderheden van uw creatie is de keuze voor zes zangers en dertien dansers, met andere woorden, een groep van negentien mensen, onder wie zestien mannen. Wat betekent dat mannelijke overwicht?

A.T.D.K.: Het is voor mij een manier om het werk voort te zetten dat ik begonnen ben vanaf *The Song*. Als je met een duidelijk 'mannelijk' of 'vrouwelijk' georiënteerde groep werkt, worden de krachtlijnen van een voorstelling

duidelijker, en verleen je die een eenheid. Ik zoek al sinds een paar producties naar een ideaal van lichtheid, naar het loskomen van alles wat zwaar is, naar het afwijzen van de zwaartekracht. Dat kruist het thema van de overgang van duisternis naar licht. Alles wat ik bij mannelijke dansers waardeer, gaat in die richting: niet gewicht of het etaleren van kracht, maar de sprankelende energie waarvan ze blijf kunnen geven, hun heldere kant.

Wie uw recentste stukken bekijkt, *The Song* en *En Atendant*, krijgt de indruk dat uw artistieke keuzes gebaseerd zijn op een steeds sterker streven naar zuiverheid ...

A.T.D.K.: Ja, het kan soms geen kwaad om de verpakking weg te halen en naar de cruciale vraag te gaan: wat hebben we nodig? Aangezien ik heel erg overtuigd ben van het retorisch potentieel van het lichaam, en daar ook van houd, reduceer ik kostuums en belichting het liefst tot een minimum. Tijdens deze nieuwe creatie krijgt de toeschouwer de Cour d'Honneur te zien in al zijn grandeur en tegelijk soberheid. Of liever, met de eenvoudige, subtiele scenische ingrepen die Anne Veronica Janssens heeft aangebracht. Ze zijn het resultaat van een reflectie over het daglicht, zijn verspreiding en verblinding erdoor. Terwijl *En Atendant* speelde met de poëtische paradox van een onthulling door de nacht, van een verschijning midden in de duisternis, krijgen we hier het tegenovergestelde effect: iets wat in het licht verzinkt. Net zoals in *En Atendant* passen we die openluchtaspecten uiteraard aan voor de herneming in theaterzalen op tournee.

Om terug te komen op uw vraag over de eenvoud van de gebruikte middelen: ja, ik heb bewust gekozen voor een choreografische woordenschat die steunt op heel eenvoudige elementen. De stap, bijvoorbeeld. Die biedt me de kans tot verplaatsingen in de ruimte,

en om relaties aan te halen of lossen te maken. Maar stappen is ook een manier om de tijd te verdelen, om hem bij iedere pas te kwantificeren. De stap is dus in zekere zin de verankering van tijd en ruimte in mijn lichaam. B.S.: Wat je zegt is interessant omdat het tempo van liederen in de 14e eeuw verband hield met de stap en de galop van een paard. Die stap is nog altijd een goede parameter voor snelheid en traagheid.

A.T.D.K.: Meer in het algemeen kan ik zeggen dat ik sinds een jaar of vijf steeds dezelfde vragen tegenkom. Hoe de wegen en circuits onthullen die ons lichaam en ons denken verbinden? Die connecties maken ons mens als ze concreet gestalte krijgen in dans of zang. Dat is wat men in het Frans 'une jubilation' noemt. Daar zit iets verhevens en jubelends in. Proberen de zenuw van die jubel bloot te leggen, betekende in zekere zin kiezen voor een soort minimalisme. Niet het minimalisme van de beginjaren van *Fase*, dat niet, maar eerder een spiraalvormige terugkeer. We zijn die richting ingeslagen in *Zeitung*, met de muziek van Anton Webern en Bach, en zijn vervolgens op die weg doorgegaan in *The Song*, *3Abschied* en *En Atendant*. Ik neem het lichaam als uitgangspunt. Dat is het meest individuele wat we als mens hebben – het meest zichtbare en tegelijk *the most secret*, het meest verborgene. Het menselijke lichaam is in de loop der eeuwen allicht veranderd, maar het heeft zich ook laten coderen door alle menselijke ervaringen. Een creatie maken op basis van 14e-eeuwse gezangen betekent ook de herinneringen van het lichaam weer aan de oppervlakte brengen.

Maxime Fleuriot de Bruyn

Liedteksten

Pictagore per dogmata / O Terra supplica / Rosa vernans

Anoniem motet waarin drie Latijnse teksten samen gezongen worden. Het verdedigt het vertrek van paus Gregorius XI uit Avignon naar Rome: als een tweede Aeneas kan hij zo de Italiaanse gebieden heroveren.

Triplum

Pictagore per dogmata
fit virgo septenarius,
librat dies et climata,
quorum effectus varius,
etilla magna sidera,
sic Jupiter primarius;
alter Mavortis opera
gessit, exinde tercius,
nova dans mundo federa,
surgit ut Phebi radius;
post dulcis ut Citerea,
quam sequitur Cilenius;
Cirrheus redit trophea,
mirari Neptunum cogit
sorte sumpta cum Enea
hic almus qui modo cogit.
Jam consumato spacio
capiat quicumque legit
ut facta dicta ratio:
ubi capud fuit orbis
sedem firmabit lacio;
mentis pronet finem morbis
nam tercia fert secula
aurique nectunt vincula.

Duplum

O terra sancta suplica
summo pastori gencium,
tuum adi Gregorium
et fletus tales explica:
nunc, sancte pater, aspicias,
ecce conculcor misera
Christus hic lavit scelera
et fedor ab Arabicis.
Junge leones liliis
et rosas cum serpentibus;

indulge penitentibus,
pacem dat pater filii,
cruce in classe Syria,
Agar cognoscat aquilas,
Farfar delphini pinulas,
et arma mictat Stiria.

Tenor

Rosa vernans caritatis,
lilium virginitatis,
stella fulgens, Maria,
vas sanctitatis.

Gemma lucens puritatis,
lumine divinitatis,
nobis adsis, Maria,
thus suavitatis.

Anoniem (Codex Chantilly)

Espoir dont tu m'as fayt partir

Rondeau van Philippot de Caserta, Italiaans componist en musicoloog in dienst van de pausen in Avignon. Het gaat over het verlangen om terug te keren.

Espoir dont tu m'as fayt partir,
j'ay grant desir de retourner.

Philippot de Caserta (Codex Chantilly)

Corps femenin

Ballade van de geheimzinnige Solage, die de lichamelijke charmes bezingt van de achtjarige Cathelline, dochter van de koning van Frankrijk en echtgenote van de hertog van Berry. Ze stierf toen ze tien was. De eerste letters van de verzen van dit acrostichon vormen de tekst 'Cathelline la Royne d'amours'.

Corps femenin par vertu de Nature
a droit devis traitis et compassé
tant noblement, certes, que vo figure.
Humble sans per, passeflour de beauté;

et tant est doulz et plaisant
l'amoureux ray de vostre oeil riant.
Lequel me fait par un doulz souvenir
joieux et gay en ses las maintenir.

Nul ne staroit prisier l'envoiseure
et la dolçour que j'ay en vous trouvé;
la joye aussi qui doune nourreture
a cuer d'amant de loyauté paré.
Rien, certes, ne me pot tant
onquez plaire come vo corps joyant.
ysnell et gent, ne rien tant ne desir.
ne ja ne quier jamais autre cherir.

Et c'est raison que de gens de fayture.
digne d'ounour, vous soit le pris douné.
Au gré d'Amours, qui de volenté pure
m'a enrichi du tresor desiré
ou tout bien est surendant.
Veuillez me donc retenir pour amant.
Raison le vuelt quar pour leyal servir
suelt hon souvent bon guardon acquerir.

Solage (Codex Chantilly)

Fumeux fume

Raadselachtig rondeau van Solage, waarschijnlijk bestemd voor de artistieke broederschap van de 'Fumeurs'. Men weet niet wat dit genootschap precies deed.

Fumeux fume par fume.
fumeuse speculacion.
Qu'antre fummet sa pensee
fumeux fume par fume.

Quar fumer molt li agree
tant qu'il ait son entencion.
Fumeux fume par fume
fumeuse speculacion.

Solage (Codex Chantilly)

Par les bons Gédéon et Sanson

Ballade van Philippot de Caserta, een lofzang op de paus in Avignon Clemens VII. Hij was verantwoordelijk voor het bloedbad van Cesena in 1377.

Ire, deision et partialité
Inordiné desir dessus orgueil assis
sunt cause du sisme per quoy humilité
umane karité et la foy sont bas mis:
le monde est jus mis se Dieus, par son avis,
ne le remet en voie de vray sentiment
par celui qui ne ment
le souverain pape qui s'apelle Clement!

Philippot de Caserta (Codex Chantilly)

Kyrie

Fragment uit de dagelijkse gezangen van het pauselijke koor van Avignon, afkomstig uit een manuscript ontdekt in Toulouse.

Kyrie eleison

Heer ontferm u (over ons)

Anoniem (Messe de Toulouse)

Inter densas / Imbribus irriguis

Motet samengesteld uit twee Neolatijnse teksten in de stijl van Vergilius. Het bezingt de luister van Gaston Fébus, heer van Foix en Béarn, en zijn landerijen met hun weelderige gewassen en rijke fauna ...

Cantus I

Inter densas deserti meditans
Silvas pridem allectus ocio
In sonitu rivulus crepitans
Invasit me sompni devocio.
Ecce princeps occurit inclitus
Flama capud tectum cesarie
Auro gemmis desuper varie
Per amictum solerter insitus.
Hunc circumdat caterva militum
Et tironum non minor copia

*Middenin een woest woud, niet zo lang geleden,
werd ik plots overmand door de slaap.
En kijk: er verscheen een roemrijke prins met
een gouden haardos, omringd door een troep
soldaten en een groot aantal rekruten ...
Toen, genietend van het wonderlijke schouwspel,
vroeg ik de naam van dit schitterende en illustere
personage en ik vernam terstond dat dit de
machtige Phebus was!*

Nescientum quid sit inopia
Reverentur hii omnes inclitum.
Is thesauri cumulos geminat
Quod invident cernentes emuli
Sed mirantur gaudentes populi
Cum thesaurum hinc inde seminat.
Hic exaurit orbis confinia
Ut adamas quod ferrum attrahit
Quantum magnus se nullus retrahit
Quin visitet potentis limina.
Hinc vallatus rethorum gregibus
Et ascultans prudentum dogmata
Super omnes solvit enigmata
Cunctos vincit libris et legibus.
Stupet orbis totus attonitus
Conspiciens huius magnalia
Dum hostium prosternit prelia
Terras omnes implevit sonitus.
Tunc exultans de tam miris rebus
Nomen querens huius magnifici
Tam illustris confestim didici
Quod is erat potens ille Phebus.

Cantus II

Imbribus irriguis et vivo fonte redundans
Plantis et arboribus vernoque tempore florens
Ortus odoriferis fragrans aromatibus umbris
Ocia querentes recreatis plaudent amenis
Turribus excelso protentis in ethere cinctus
Varia vestitum nutrit pictura pavonem
Fertilis hic uberes fructus producit amenos
Prestat in occasum Phebo declinante recessus
O quam spectandus colit hunc agricola tauro
Mira res hunc genitrix tuetur cornibus ortum
Cavet ab ingressu merito temerarii manus
Cornibus O genitrix saucia facta tuis
Quis quis es invidens ut fraudes fructibus ortum
Huius ab agricola ne tenearis cave.

Anoniem (Codex Chantilly)

*... Wie je ook bent, afgunstige, die deze tuin van
zijn vruchten wilt beroven, pas op, of de boer zal
je grijpen ...*

En attendant d'amer

*Dit lied werd misschien geschreven door hertog Giangaleazzo
Visconti zelf. Minder bekende maar misschien wel meest
aangrijpende chanson uit de reeks 'En attendant'-liederen.*

En attendant d'amer la douce vie
fait Doulz Espoir labour estre plaisance.
Dangiers, Refus du tout l'amant desfie

Ayns grant Espoir forment au cuer le lie
pour guerroiier contre toute gravance.

Galiot / Giangaleazzo Visconti (Codex Chantilly)

Le ray au soleyl

*Lied van Johannes Ciconia uit Luik, over het embleem van
Giangaleazzo Visconti, ontworpen door Petrarca: een tortelduif in
een zonnestraal, die voortdurend herboren wordt ...*

Le ray au soleyl qui dret son kar meyne
En soy braçant la douce tortorelle
Laquel compaignon onques renouvelle,
A bon droyt sembla que en toy perfect regne.

Johannes Ciconia (Codex Mancini)

Hodie puer nascitur / Homo mortalis firmiter

*Fragment van een Servisch episch gedicht gezongen door
Matej Kejzar.*

Čuješ li me Majiko
kad ja tebe zovem
da mi vratiš dane
koji si mi dala.

Sad ja tebe zovem
jer ne mogu danima
sam se nosit sa bolom
koje si mi zela.

*Kan je me horen, Moeder,
als ik je roep
om de dagen terug te brengen
die je mij ontnomen hebt?*

*Ik roep je nu
omdat ik die dagen niet kan verdragen
met de pijn van het verdriet,
de dagen die jij mij gaf.*

Zato tebe Majko
molim da je vratiš
ili barem da me
zemaš pored sebe.

Jean Hanelle (Codex Torino J.II .9)

*Motet dat waarschijnlijk geschreven werd door Jean Hanelle uit
Kamerijk voor de hofkapel van Janus van Lusignan in Cyprus. Het
bestaat uit twee Latijnse teksten geïnspireerd door licht-mystiek.*

Cantus I

Hodie puer nascitur
Ante secula genitus
Agnus tener depromitur,
Carne mortali conditus,
Matre intacta ducitur,
Luce quam fecit candidus,
Qua previdetur, colitur,
Quo non videtur splendidus.

Splendor in nubem fanditur,
Nec a sole divellit,
Splendor in nube conditur,
Nec a nube minuitur,
Nubes eodem alitur,
Nec alimentum sumitur,
Nubes interdum patitur,
Nec ille splendor pungitur.

In carne verbum seritur.
Unione fortissima
Qua caro verbum creditur
Ratione firmissima,
Et verbum non deseritur
A carne solidissima,
Nec unquam caro linquitur
A luce potentissima,
Inest qui splendor textitur
Alma cum semper anima.

*Dus, Moeder,
ik smee je ze terug te brengen,
of tenminste
mij aan jouw zijde te nemen.*

*De mens is sterfelijk omdat de ziel
sterk vastgehecht is aan het vlees,
en menselijke karaktertrekken
een verbond aangaan met de lagere natuur.
Zo brengen die twee elementen, geschapen
met een dubbele natuur, één enkel ding voort
dat de veelvuldige deugden
van de verschillende delen bezit;
maar het derde element, dat niet geschapen
werd,
heeft de mens gemaakt
zoals de goedgunstigheid van de hemel
dat nog niet gedaan had.
Want het licht, toegevoegd aan het vlees
en de ziel, heeft de mens verheven gemaakt,
wonderlijk en eeuwig goddelijk.
Dus: als het vlees verlaten wordt
door de hartstochtelijke ziel,
wordt aangenomen dat de mens dood is,
maar enkel in zijn dubbele natuur ...*

Cantus II

Homo mortalis, firmiter
Carni cum heret anima,
Humana passibiliter
Coniuncta sunt hec infima,
Duo creata duplici
Natura redunt unicum,
Cum gratia multiplici
Separandarum partium
Sed increata tercia
Talem confecit hominem,
Qualem superna gratia
Ubi vis fecit neminem.
Nam splendor carni additus
Et anime, mirabilem
Perpetuum divinitus,
Sibi assumpsit hominem.
Ergo, si caro linquitur
Ab anima passibili,
Mortuus homo creditur
Tantum natura duplici.

Jean Hanelle

*... Het licht is verstrooid in een wolk,
maar toch is ze niet afgesneden van de zon.
De gloed ontstaat binnenin de wolk,
en de wolk dempt hem niet ...
Het Woord zit verweven in het vlees
met het sterkste van alle verbonden.
En het Woord wordt niet verlaten
door het vaste vlees,
net zomin als het vlees ooit verlaten wordt
door het meest intense licht.
De innerlijke gloed zit verweven
binnenin de steeds goedmoedige ziel.*

Tres Scripturae © Raymond Mallentjer

vr 06.04.12 / 20.00 / Concertzaal
Tres Scripturae / Etienne Guilloteau - Alain Franco - Action Scénique

Etienne Guilloteau plaatst dans, muziek en scenografie als drie schriften op scène: drie afzonderlijke en gelijkwaardige actoren. Pianist Alain Franco voert composities uit die het repertoire van de 20e eeuw overspannen en lichtontwerper Hans Meijer manipuleert de ruimte openlijk. De drie dansers brengen een intrigerende spiegeling en vermenigvuldiging van eenvoudige bewegingsfasen.

Creatie 2011 © Deen van Meer

za 19.05.12 / 20.00 / Concertzaal
Creatie 2011 / Édouard Lock - La La La Human Steps

La La La Human Steps viert met *Creatie 2011* zijn dertigjarige bestaan. Choreograaf Édouard Lock baseert zich voor dit stuk op twee barokopera's: *Dido and Aeneas* van Henry Purcell en van Gluck. Lock vroeg componist Gavin Bryars om muzikaal commentaar te leveren op deze twee werken.

Concertgebouw Servies

Gezellig tafelen voor of na een voorstelling met een verrassing op vertoon van het concertticket. Alle info over de tien deelnemende horecazaken op www.concertgebouw.be/servies.

Interparking
1300 parkeerplaatsen 'eerste rang'

WWW.CONCERTGEBOUW.BE
+32 70 22 33 02 / IN&UIT 7 ZAND 34 BRUGGE

Provincie
West-Vlaanderen

BRUGGE

FLUXYS
MEDIA

MUZE
MUSE

Grensoverschrijdend netwerk voor klassieke en hedendaags klassieke muziek

DeMorgen
een open poort naar meer

Knack

Klara

COBRA
be

FOCUS | WTV